

Reluăm firul de unde ne-am oprit și începem cu **REVISTA „22“**. În numărul 786/29 martie - 4 aprilie a.c., este evocat Adrian Marino, spirit lucid al ultimelor decenii ale secolului XX, persecutat de regimul comunist, un erudit în domeniul literaturii, care a părăsit această lume în luna martie. Printre cei care îl evocă este și Andrei Corbea-Hoșie, germanist de prestigiu european. În următorul număr, Andrei Cornea amintește câteva episoade din viața celui ce a fost Papa Ioan Paul al II-lea, democratismul și perseverența acestuia (a fost un adversar al prozelitismului forțat, ca și al iudeo-fobiei). Profesorul Adrian Necula (Universitatea Al. I. Cuza din Iași) se referă la Serge Moscovici, sociolog originar din România, și la fiul acestuia, Pierre Moscovici, raportor pentru România la UE. Tania Radu scrie în nr. 788/12 aprilie a.c. despre noul volum al lui Ion Vianu, *Paramnezii*, recenzat și în revista noastră de Țicu Goldstein. În suplimentul „Bucureștiul cultural“ (nr. 6-7/2005), în ancheta inițiată de redacție, citim numele unor scriitori preferați de critici români prestigioși, printre care Adriana Babeți, Smaranda Vultur (care a scris despre Holocaust), Vladimir Tismăneanu, Lena Constante, soția lui Harry Brauner, Alexandru Vona, Mihail Sebastian, Cristian Bădiliță (care semna cândva Isaac Bernstein, deși nu este evreu), Radu Cosășu, Sonia Larian, Mariana Marin, Andrei Cornea, Norman Manea, Ov.S. Crohmălniceanu, Z. Ornea, Lucian Raicu, Virgil Duda, lista urmând a fi continuată.

În numărul 789/19 apr. a.c., Georg Aeschl semnaleză reacțiile din Germania față de predica din ianuarie a.c. a episcopului Meisner din Köln, în care acesta a pus sub semnul egalității „uciderea pruncilor sub Irod“ cu crimele naziste, staliniste și cu efectele legii avorturilor. Episcopul și-a cerut ulterior scuze. William Larian, sub titlul „O nouă schimbare la față a României Mari?“, apreciază că partidul lui Vadim a revenit, mascat, la vechea campanie antisemită prin popularizarea unor texte din „arsenalul“ organizației „Noua Dreaptă“ (de orientare neofascistă), din aberațiile lui Paul Goma, ale lui Coja ș.a.

„**OBSERVATORUL CULTURAL**“, din 31 martie - 6 aprilie a.c., semnaleză pentru neuitare numele lui M. Blecher cu a sa *Vizuină luminată*, iar Ioan Holender, viitorul președinte al Festivalului Enescu, acordă un interviu comentatoarei Anca Florea. În nr. 264/14 aprilie a.c., este prezent Mihai Șora, care, într-un interviu cu Ovidiu Șimonca - după ce amintește de întâlnirile sale cu Eliade, Eugen Ionescu, Cioran -, declară: „Noica evita să discute despre simpatia sa legionară“. Mihai Șora are acum 89 de ani, a fost cândva membru al P.C. Francez, dar s-a distanțat de ideologia comunistă.

În nr. 8/21 apr., Marin Marian Bălașa recenzează cartea lui A. Oişteanu, *Ordine și haos* (Ed. Polirom, 2004), iar Michael Finkenthal protestează față de desființarea revistei „Cultura“, editată de Institutul Cultural Român.

În nr. 12/30 martie - 5 aprilie a.c. al „**ROMÂNIEI LITERARE**“, Mihai Zamfir scrie despre „cel care știe totul și încă ceva pe deasupra“, acad. Solomon Marcus, pe care l-a omagiat și revista noastră la a 80-a aniversare. În același număr, Gina Alcalay evocă o recentă întâlnire la Tel

DIN PRESA CULTURALĂ

muzicii veșnice). Lidia Vianu i-a luat un interviu cunoscutei scriitoare britanică (romane, poezie, eseuri, scenarii, traduceri din rusă ș.a.) Elaine Feinstein, despre care va trebui să scriem și noi. D. Hincu oferă cititorilor o corespondență puțin cunoscută între Einstein și criticul de artă George Opreșcu, în anii '40. În numărul 15/20 apr. a.c., este recenzată cartea lui N. Bărna, *Avangardismul literar românesc* (Ed. Gramar), fiind pomenit numele lui Gherasim Luca, Eugen Ionescu, Șașa Pană, B. Fundoianu, M. Blecher, Ilarie Voronca, Tristan Tzara ș.a. Daniel Cristea-Enache scrie despre regretata poetă Mariana Marin, cu volumul postum *Zestrea de aur* (Ed. Muzeul Literaturii Române), în care, printre altele, este evocat Holocaustul. În același număr este publicată o scrisoare a lui I. Brucăr către Șerban Cioculescu. Se împlinesc 45 de ani de la moartea filosofului. Antoaneta Ralian aduce un ultim elogiu lui Saul Bellow, pe care l-a cunoscut în 1977, la București.

În „**ADEVĂRUL LITERAR ȘI ARTISTIC**“, din 29 martie - 5 aprilie a.c., Romulus Căpălescu pune față în față imaginea celor doi dictatori atât de asemănători ca structură: Hitler și Stalin, iar Dumitru Constantin relatează „povestea unui as al spionajului israelian, Zvi Peter Malkin, agentul care l-a capturat pe Eichmann, cu prilejul încetării din viață a lui Malkin în martie a.c. la vârsta de 77 de ani. Despre două cărți ale lui Andrei Cornea (*Turnirul Khazar*, *De la școala din Atena la școala de la Păltiniș*) scrie tânărul Andrei Terian. Cabalistul modern „neortodox“ Harold Bloom, cunoscut în România cu *Canonul literaturii occidentale* (Ed. Univers, 1998), este prezentat de Robert Lazău, în „**ALA**“ din 12 aprilie a.c. Luiza Barcan semnaleză cronică plastică la expoziția lui Aurel Vlad, iar Oltea Șerban-Părău aduce elogii dirijorului Misha Katz, venit să concerteze cu Filarmonica Enescu, în urmă cu câteva zile.

În numărul din 19 aprilie a.c., Stela Tinney prezintă ultima carte a unui autor de succes, Alfie Kohn, *Punished by rewards* (*Pedepsit prin recompense*), referindu-se la *behaviorismul social* (Huxley, Orwell), la Skinner, Pavlov, la premii (Nobel, Goncourt, Pulitzer), la campaniile mediatiche, ce conduc la comportamente aberante de tipul Macbeth al lui Shakespeare.

„**DILEMEI VECHI**“, nr. 64/8 apr. a.c., este „Viitorul statului național“, unde aflăm, printre altele, despre diversitatea națională a unor țări ce candidează la intrarea în U.E. Regretabil este că tocmai capitolul „alte minorități“ este redus la un procent total, nefiind nici măcar nominalizate. Sursa este C.I.A. World Factbook. Janusz Solak scrie cu perspicacitate „Despre etnocentrism“: „Mentalitatea poporului umil, căzut în defensivă, căreia îi corespunde construirea unei mitologii naționale - cea a misiunii istorice - deviază ușor în xenofobie“.

BORIS MARIAN

Elveția – creuzet cultural

Vechea și cunoscuta revistă „Secolul 20“ s-a ocupat, printre multele ei „dedicații“, de istoria culturală a Elveției, cu care România a avut și are legături rodnice. Ultima apariție a noii serii, „Secolul 21“ (nr. 5-10/2004), revine la această țară eminentă central-europeană. Revista se deschide cu citate din Ion

Vianu, Iso Camartin, Vasile Igna ș.a. Filosoful elvețian Iso Camartin explică într-un eseu extins pe multe pagini specificul vieții culturale și sociale din Elveția, trăsăturile care îi unesc și îi diferențiază pe elvețieni între ei și față de ceilalți europeni, bogăția și diversitatea acestei lumi (65% germanofoni, 18% francofoni, 12% de limbă italiană, 1% retro-romani și 4% imigranți). Vasile Igna face o incursiune în istoria spirituală helvetă (de la Calvin, Zwingli la Rousseau, Pestalozzi și în zilele noastre Dürrenmatt, Frisch, Albert Cohen, Blaise Cendrars,

Jean Starobinski, fără a-i uita pe „mai vârstnicii“ Le Corbusier, Klee, Giacometti, Karl Gustav Jung, Ramuz, Denis de Rougemont, nume celebre ce nu necesită o specificare a domeniului de afirmare (arte, științe, filosofie, literatură). Despre o legendă elveție scrie la modul fantastic Ion Vianu („Doamnele din E.“), Nora luga dialoghează cu scriitorul de succes Christian Haller („fără poezie literare sunt moarte, cuvintele sicrie“), iar Jean Starobinski, doctor în medicină și filosofie, membru și profesor la prestigioase instituții de învățământ și de cultură (n. 1920, Geneva), este prezent cu un fascinant eseu, „Memoria Troiei“, în traducerea Alinei Ledeanu. Mai semnalam prezența în revistă a lui Mircea Martin, a poetului Jacques Chessex, în traducerea lui C. Abăluță, a regretatei Aglaja Veteranyi ș.a. La capitolul „Poeți în dialog“, citim un inedit schimb de opinii și evocări între Vahe Godel și Ion Caraion, fiind pomeniți Arghezi, Tristan Tzara, Celan, Fondane, Blaga, Vineu, Voronca, precum și criticul Ov. S. Crohmălniceanu. Mai sunt multe de spus, dar spațiul nu ne permite.

Frumos ilustrat cu fotografii de Iosif Király, realizat de directorul publicației, doamna Alina Ledeanu, cu sprijinul Ambasadei Elveției la București, „Secolul 21“ (nr. 5-10) este o apariție-eveniment cultural (lansarea a avut loc în luna ianuarie 2005). (B.M.M.)

Către evreii victime ale persecuțiilor naziste, originari din Ungaria, și moștenitorii lor

Acordul de despăgubire în acțiunea comună în justiție vă poate interesa

ACORDUL DE DESPĂGUBIRE PROPUȘ. Procesul *Rosner et al. contra Statelor Unite ale Americii* - acțiune comună în justiție pentru soluționarea problemei bunurilor personale jefuite de la evreii din Ungaria în timpul Holocaustului - își așteaptă decizia la Tribunalul Districtual American din districtul de sud al Floridei („Tribunalul“). Soluționarea acestui proces vă poate interesa dacă dumneavoastră sau o rudă de-a dumneavoastră ați/a avut bunuri personale în „Trenul Unguresc de Aur“. Dacă acest *Acord de despăgubire* va fi aprobat, iar dumneavoastră vi se vor recunoaște drepturile, veți fi îndreptățiți să faceți cerere de asistență de la agențiile evreiești de servicii sociale. Sau veți putea obiecta împotriva *Acordului de despăgubire*, informând Tribunalul despre această obiecție. Iar dacă veți face această alegere, vă veți putea exclude cu totul din *Acordul de despăgubire*.

DESPRE CE ESTE VORBA? „Trenul Unguresc de Aur“ a constat în douăzeci și patru de vagoane de marfă ce conțineau bunuri personale confiscate de către guvernul maghiar de la evreii din Ungaria, în timpul celui de-al doilea război mondial, obiecte luate în custodia Statelor Unite ale Americii în luna mai 1945, în Austria. Statele Unite au fost de acord să plătească despăgubiri pentru proasta utilizare a acestor bunuri personale. Acordul de despăgubire nu reprezintă recunoașterea unei greșeli sau o indicație că ar fi fost violată vreo lege.

CUI I SE ADRESEAZĂ ACEST ACORD DE DESPĂGUBIRE? Sunteți îndreptățiți să vă alăturați acțiunii comune în justiție dacă sunteți evreu originar din Ungaria, victimă a persecuțiilor naziste, care ar fi putut avea bunuri în „Trenul de Aur“ sau dacă sunteți moștenitorul unei asemenea persoane.

CE PREVEDE ACORDUL DE DESPĂGUBIRE? Guvernul Statelor Unite a aprobat plata a până la 25,5 milioane de dolari pentru finanțarea următoarelor trei obiective: (i) circa 21 de milioane de dolari pentru servicii sociale de care vor beneficia evreii nevoiași originari din Ungaria, victime ale nazismului (planul propus va fi disponibil pe *website* la 10 iunie 2005); (ii) 500.000 de dolari pentru strângerea de documente și obiecte legate de „Trenul de Aur“ și de prădarea

evreilor unguri; și (iii) taxe și cheltuieli reprezentând onorariile avocaților, precum și recompense stimulative pentru Reclamantii Principali, sume ce nu vor depăși patru milioane de dolari.

CARE SUNT OPȚIUNILE MELE? Dacă acceptați *Acordul de despăgubire* și sunteți evreu originar din Ungaria, victimă a persecuțiilor naziste, sunteți eligibil de a primi despăgubiri. Chiar dacă în prezent nu sunteți nevoiaș, puteți accepta *Acordul de despăgubire* pentru a ajuta ca alte persoane, evrei nevoiași, victime ale nazismului, să primească asistență din fondul de despăgubire. Puteți prezenta comentarii sau obiecții la *Acordul de despăgubire*, care vor fi supuse revizuirii tribunalului înaintea oricărei decizii finale a acestuia cu privire la *Acord*. Cu excepția cazului în care vă excludeți din *Acordul de despăgubire*, veți fi în mod legal obligat să-l respectați și nu veți putea da în judecată Statele Unite. Dacă vă veți exclude din *Acord*, nu veți fi eligibil pentru primirea despăgubirilor. Orice comunicare legată de *Acordul de despăgubire* - comentariu, obiecție, cerere de excludere - trebuie făcută în scris, trimisă până la data de **1 august 2005** (data poștei) și concepută conform cerințelor specifice ale Tribunalului. Puteți apela la un avocat conform alegerii dumneavoastră, pe cheltuielă proprie. Informațiile necesare cu privire la cerințele specifice pentru aceste comunicări le puteți primi la telefonul sau e-mailul menționate mai jos.

CÂND VA ACȚIONA TRIBUNALUL ASUPRA ACORDULUI DE DESPĂGUBIRE? Tribunalul va ține o audiere imparțială asupra *Acordului de despăgubire* propus, la data de 26 septembrie 2005, la ora 10 a.m., când va decide dacă va aproba *Acordul de despăgubire* și cererea avocaților pentru onorarii și cheltuieli.

INFORMAȚII SUPPLEMENTARE. Acesta este doar un rezumat al *Acordului de despăgubire* dat de Tribunal. Toți termenii acestui *Acord* aprobat de Tribunal se aplică integral. Pentru actualizări periodice ale informațiilor privitoare la acest *Acord de despăgubire*, vă rugăm să vizitați *website-ul*: www.HungarianGoldTrain.org. Pentru a contacta avocatul acestei acțiuni comune, vă rugăm să trimiteți un e-mail la: brent@hbsslaw.com.

Pentru a vedea toți termenii acestui acord sau pentru a solicita formularul de excludere, a face comentarii sau a obiecta asupra *Acordului de despăgubire*, vă rugăm să trimiteți un email la: HGT@claimscon.org sau să efectuați o convorbire cu taxă inversă cu Statele Unite ale Americii la numărul 001-646-519-8701.

www.HungarianGoldTrain.org

Puteți trimite comunicari la: P.O. Box 1570, New York, NY 10159, U.S.A.

PENTRU OBTINEREA INFORMAȚIILOR, VĂ RUGĂM SĂ NU SCRIEȚI ȘI SĂ NU TELEFONAȚI LA TRIBUNAL SAU LA SECRETARIAT.